

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakove velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

V Ljubljani, 4. avgusta.

Nevoljni opazujemo uže dalje časa, da se v poslednji dobi sem ter tja mej nami spet vnamajo „domači“ prepiri, res da le mali prepiri, v katerih ne gré za imenitna načela niti za važna vprašanja. To je prikazen, ki se pri nas vselej vrača, kadar nekoliko miruje boj zoper vnenjega sovraga. Dozdanje male praske bi uprav ne zaslužile, da o njih spregovorimo posebe, toda iskustvo nas uči, da je pri nas mnogokrat treba le prav majhnega, neznatnega uzroka, in takoj se mej narodom osnujejo „stranke“. Nekoliko bolj rezke razprave o lokalnih, društvenih, književnih ali osebnih odnošajih, katere zdaj tu zdaj tam proizročijo „vihar v čaši vode“, niso še opasne slogi v obče, kadar gre za veliki narodni interes, vendar treba ogibati se jih kolikor moči, ker časih kaka malenkost naposled vendar prizadene veliko škodo, kakor kamenček, ki se odkruši visoko na gori, za seboj potegne pogubonosni plaz. Le malo pomislimo in preverili se bomo, da je to resnica. Kaj vse je pri nas uže zakrivilo razpor, ki se je širil od dne do dne in naposled zéval kakor propad, v katerem je izginila sveta naša narodna stvar! Da ne govorimo o golej sebičnosti, le omenjamo, da je bilo celo plemenito rodoljubno tekmovanje uže povod strastnega nasprotstva, katero se nikdar več nij uravnalo popolnem. Zatorej nam bodi vodilo: principiis obsta! Ne sodimo prijatelja, tovariša, sobojevnika tako ostro, tako brezozirno, kakor tujca; zlasti ne potikajmo vsakej stvarici zlobnega namena. To je jako žalostno, da si nekateri naših ljudij tako rekoč glavo belijo samo z neplodnim poslom,

da bi bratu dokazali hinavstvo ali licemerstvo. Mi imamo v mislih tiste, ki povsodi vohajo spletke in „izdajstvo“. Ta svojat je prava kačja zalega, ki bi jo bilo treba izmed nas iztrebiti „mit stumpf und stiel“. Na drugi strani je jedna vrsta, katera — bodi si zaradi domišljenih zaslug, in isto tako domišljene skazice avtoritete ali samo iz prirojene prevzetnosti — ne prenese nikakešne kritike. Bog ne daj, da bi kdo javno zinol še tako krotko, dobrohotno besedico graje: takoj je ogenj v strehi in — boj napovedan brez konca in kraja! In z vso bratsko ljubeznijo se tako sprimeta nasprotnika, da jih uže nij moči spraviti na razen! Za jedno izpregovorjeno besedo opravičevanja na mernike. Ali ne premišlja gospoda, kar pravi stari pregovor: Qui s' excuse, s'accuse!

Naj nam nihče ne ugovarja, da pretiramo, da preveliko važnost pripisujemo takim lili-putskim vojam: nam so le pred očmi nasledki tega besedičenja, ki nikoli niso nič prida. Akopram je za časa vesoljne opasnosti na videz sklenen mir — semper aliquid haeret, in žrjavica tli pod pepelom. Prepri kate vrste koli nam ne koristijo nič, pač nam pa dosti škodujejo, ne da bi mi sami vedeli, kje in kdaj? Zatorej se jih ogibajte, previdni rodoljubi, vsi, vi na jugu in vi na severu, v Ljubljani in druge, v mestih in na kmetih.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 4. avgusta.

Čudna je ta avstrijska ustavoverna gospoda, kar obžalovati jo moramo iz vseh globočih srca. Kakor poredno, neposlušno dete

bije okolo sebe, z nobedno rečjo več nij zadovoljna. Le gledite, kako zdaj zopet zdihujejo, ker je svetli cesar podelil fml. Krausu, deželnemu namestniku češkemu, baronstvo. Kakor gladni volkovi obletavajo Čehe in jih popadajo; tudi Plenerji in Süssi želé si kaj jednacega, a ta avstrijska vlada, ta jim neče skazati te milosti! Za to so se pa zopet jeli ozirati v zveličavno lice Bismarkovo. Od tam pričakujejo pomoči v sili. No, mi jim ne zavidamo ta oboževanja železnega kancelarja, naj mu le ližejo prah z obuvala, od njega tako ne bodo dobili pomoči.

Skoro vsak dan se bere kaka izmišljena novica v nemško-liberalnih listih. Zadnji čas so posebno veliko vedeli povedati, da se bode grof **Hohenwart** odtegnil parlamentarnemu življenju, ker je „truden vladanja“. Mislili so si ustavoverci, če odpade ta glava, potem desnica ne bode imela načelnika, posrečilo se nam morda bode zasejati mej njo seme razpora. A zopet so se jedenkrat zmotili. „Politik“ odgovarja tem glasovom o odstopu Hohenwarta in pravi, da grof nikakor ne misli odstopiti, da ostane na čelu desnice še na dalje in v tolažbo pové ustavovercem, da je desnica še zmirom tako zlozna in jedina kot je bila.

V Šleziji so razmere gledé vsiljevanja nemškega jezika še skoro hujše, kakor pri nas, povsod v šoli, uradu vlada le nemški jezik. To pa so si zakrivil dosti sami, ker so le mirno sedeli in držali križem roke. Toda zdaj so se vendar jeli gibati, zdaj sklicujejo zborovanja in na teh zborovanjih delajo resolucije, ki zahtevajo tudi za Šlezijo jezikovno enakopravnost.

Fzgm. baron **Filipovič** je umirovljen in na njegovo mesto komandanta v Zagrebu imenovan je fml. baron Pulc.

Vnanje države.

V teh pasjim dnovih je kaj po godu prišlo potovanje ruskega carja nemškemu novinstvu. Vse mogoče in nemogoče alijance se sklepajo in delajo konjektуре. Zda vidijo ti

Listek.

Izgubljeni raj.

(Dalje.)

Breughel se je končno začel sam dolgočasiti s tem vednim jednoličnim životarjenjem. Po svojej vrnitvi v Anvers je dajal benečanske plese, ki so vsej mladeži v pobožnem flamskem mestu glave mešali in po njegovem izgledu so se snovali plesi čestokrat in po drugih hišah. Necega večera izvé, da je maskerada s plesom pri nekem njegovih znancev, se Breughel nij mogel premagati, da bi ne obiskal tega plesa. Obleče se v obleko francoskega viteza za časa križarskih vojsk. Žena Breughelova je to izvedela od hišine. Tisoč izbranih planov mešalo se jej je po glavi: hotela se je preobleči, iti na ples, plesati, ljubosumnega Breughelna mučiti, ter se tako nad njim maščevati za njegove samotarske muhe. Kako bi se neki preoblekla? Imela je krasen kostim neapoli-

tansk; ali od tega časa, kar nij hodila na plese, rabile so ta kostim več njene prijateljice, nego ona sama. Mlada udova iz sosedsstva ga je izposodila od nje k tej zabavi. Ker je bil nje zadnji čas, poslala je Magdalena tri sluge, da jej preskrbé prilično obleko. Nekov mali judovski kupec, ki se je bil baš priselil v Anvers, prinesel jej je končno na slugov poziv krasno obleko odaliskino.

Ko vstopi v plesalno dvorano, išče tú zastonj Breughela pazljivim očesom. Lesk lučic in kostimov, hrup govorjenja in godbe so jej naposled take zmešali glavo, da je končno pozabila, zakaj je prišla sem.

Najkrasnejši plesalci so jo prosili v ples. Da si je imela krinko, poznali so krasoto njeno na prvi pogled. Plesaje se je spametovala hitro in zablščela je celo omamnjočo čarobnostjo mladih let. Tu pa tam je hladil spomin na Brenzhela njene čute, ter se je obešal kakor svinec na njene poskočne noge; toda takoj je poskočila divjeje, nego prej, podobna

zaslepljenim grešnicam, ki pozabljajo trombo sodnjega dne.

Breughel nasprotno nij našel v tej hrupnej zabavi ničesa, nego šum in vrišč blaznosti. Zdelo se mu je, da te pozlačene dragocenosti prikrivajo mnogo bolehnih src. Sè zadovolnostjo je rekel sam pri sebi, da od svoje poroke korači po lepšem potu, po potu vede, na stezi sreče. Pomiloval je te uboge blazne, ki so se smijali brez veselosti, kateri so ljubili brez — ljubezni. Bežal je naglo zopet nazaj k Magdaleni, katera gotovo spi uže angeljsko spanje.

Vrnivši se domov, šel je naravnost v spalnico svoje žene. Ta soba je bila narejena, ustvarjena pesen. Nikdar nij imela kaka vojvodinja toliko zakladov okolo sebe. Vse bogatstvo orijentalno je bilo tú zapravlljivo roko nakupičeno.

Japonski porcelan, indijska roba, perzijska pokrivala, biseri zolkondski, tvorili so tú zemeljski raj te druge radovedne Eve. Hotel

žurnalisti carja mej moskovskimi panslavisti, stiskajočega jim roke in obečaje jim svojo pomoč, zdaj zopet vedo povedati o alijanci Rusije s Francijo itd. Potem pa naposled patesi kličejo: Zdaj se mora skleniti intimna zveza mej Nemčijo in Avstrijo, da nas ne poplave valovi sovražnega panslavizma. Navzlic tem konjekturam žurnalističnim pa se vrti v svojo mer kolo zgodovine, Rusije ne bode uničilo to „žurnalistično izoliranje“.

Kakor znano, govorilo se je o zvezi Avstrije z Italijo. Na take glasove odgovarja „Gazetta di Venezia“, da je pač ležeče Italiji na prijaznosti mej Nemčijo in Avstrijo, a popolna nemško-avstrijsko-italijanska zveza nij še godna.

Iz Pariza se poroča, da se je mej Francijo in Turčijo sklenila pogodba, ki odstranjuje vsako sovražno postopanje na obalah v severnej Afriki. Obe sili sta se zavezali, da ne bosta ne le prestopili mej v Tuneziji oziroma Tripolisu, marveč da bosta tudi vojake nazaj poklicali.

Dopisi.

Iz Vipave 1. avgusta. [Izv. dopis.] (Vreme in letina. Sadjereja. Narodne razmere.) Suša je pri nas velika; ako ne bode kmalu dežja, pridelali ne bomo nič, izimši vino in sadje. Krompirja pridelali smo za polovico menj od vlani; fižola ne bo nič, in ako ne bo kmalu dežja, niti turšiče ne, glavnega pridelka poleg vina. Pretekli teden, v sredo in četrtek (27. in 28. pr. m.) imeli smo namestu dežja, hudo burjo, katera je napravila veliko škodo pri grozdju in posebno pri sadji, tako da so, v četrtek in petek nosili ljudje domu cele jerbaze nezrelega in razbita sadja, ki ga je burja otresla in za katero bi bili skupili lepo svoto novcev, ko bi bilo dozorelo.

Sadjereje so se ljudje pri nas močno poprijeli, ker vidijo, da jim donaša lep dobiček; pa vendar po gornji Vipavi n. pr. okolo Šentvida in Podrage kmetovalci še vse premalo gojijo sadnega drevja. Ne vem, ali Šentvidci ne vidijo ali videti nečejo, koliko sadja se skozi Šentvid znosi in zvozi iz dolnjih vasi, posebno s Slapa, kjer se pridelava največ sadja, in je tudi tako rekoč, središče sadne kupčije. Zdranite se zaspanci in poprimite se sadjereje! —

Slišal sem tudi, da so dobili letos, kakor menda vsako leto gg. ljudski učitelji rumunercije iz deželnega šolskega zaklada za poučevanje sadjereje v ljudske šole. Nu, to so vložili denarje! Za ves uspeh, ki so ga gg. učitelji s svojim poučevanjem dosegli, razumen

človek ne da dobre besede. Kako bodo uspešno poučevali, ker, izimši dva ali tri, nijmajo niti drevesnic, katere mislim, so vendar neobhodno potrebne pri poučevanju sadjereje. Če vprašate učitelja sadjereje, kako da on uči svoje učence cepiti drevesa, odgovoril ti bode: „Jaz učim najprej teoretično, in potem pokazem učencem praktično s kredom na tabli, kako se mora cepiti, in kako divjak obrezati, da gotovo raste“. Zares izvrstna „praksa!“

In deželni šolski svet je tako radodaren, da daje takim, praktičnim in originalnim sadjerejcem remuneracije! Pa reci kateremu izmed teh g. sadjerejcev, da ne znajo dobro sadjereje; takoj se skličujejo, ne na kake uspehe, nego na svoja spričevala.

V narodnem oziru je pri nas vse nekako hladno in mlačno; in tega nijso kakor bi kdo mislil, krivi pasji dnevi; nego nesloga — prokleta nesloga je temu kriva; pa, najbolje je, da — molčim. In vendar ne morem molčati! Bog ve kako je to, da je g. dopisnik iz Vipave v 169. števil. „Slov. Nar.“ še le zdaj zvedel, da je g. deželni predsednik pohvalil vipavsko ljudsko šolo in osobito gosp. vodjo te šole, kar nas sicer jako veseli; le to nas ne veseli, da je dostavil besede: „Kak kontrast itd.“, katerih nij bilo čisto nič treba. Ali nijso duhovi še dovolj razburjeni? Čemu je treba gasiti požar z oljem?!

Iz Divače 1. avgusta. [Izviren dopis.] (Vranični prisad.) Koliko se je uže svarilo, naj se meso od govede, ki je za vraničnim prisadom poginila, ne uživa, ker je strupeno; koliko ljudij je zavoljo slepe trmoglavosti zoper vse takošne nauke res, rekel bi, nekako divjo svojo požrešnost z življenjem plačati moralo! Pa nekateri se ne dá podučiti, niti z besedo niti z zgledi; to kaže spet ta-le dogodek.

Kakor sem ravnokar iz gotovega vira zvedel, poginila je bila 22. julija v bližnji vasi Vareje v Sežanskem okraju krava. Ker se je nekaterim škoda zdelo, ko bi se krava zakopala, in je zdaj tudi najlepša priložnost bila, da se nikdar sitemu želodcu prav po ceni mastno postreže, dali so kravo odreti ter so si „tako zdravo in lepo“ meso mej seboj razdelili. Jedlo se je v 12 hišah, in doslej je v 9 hišah obolelo 11 ljudij za ostrupljenjem. Krava, kolikor se po izpovedi onega, ki jo je drl in zdaj na zelo zateklej roki več ulesima, bila je nedvomno za vraničnim prisadom

poginila. Zdaj stokajo, kličejo: Bog nam pomagaj! Pa Bog nemarnosti ne bode podpiral; pomagaj si sam, dokler je čas zato. In kako zaslepljeno je v tej svoji nesreči še ljudstvo, vidi se najbolj iz tega, da se bolezen še zakriva. Poslali so pač v sosednjo vas po nekoga, ki se z „zagovarjanjem“ peča; pa strup se z besedo odpraviti ne dá. Bolnik naj si išče pomoči pri zdravniku; „zagovarjanje“ in druge takošne neumne vraže prepustite starim babam!

Dne 1. t. m. je ravno tam zopet drugemu gospodarju poginila krava za vraničnim prisadom. Da le ne bi bolezen epidemična postala, kakor v Vrhpolji okraja koprškega, kjer je uže 5 goved za isto boleznijo poginilo in je vas zdaj zaprta.

— 2. avgusta. [Izv. dopis.] (Vranični prisad.) Včerašnjemu svojemu dopisu pristavljam še to, da je do danes, 2. t. m., na Varejah obolelo 17 ljudij za ostrupljenjem, torej še 6; živine pa je doslej poginilo: 3 govedi, 1 svinja in 1 ovca, a 1 vol je bolan.

Iz Št. Vida nad Vipavo 1. avgusta. [Izv. dopis.] (Bralno društvo.) Dopis v št. 119 „Slov. Nar.“ nameravajoč izpodbuditi, da bi se bilo za Št. Vid rodilo kako razširjenju omike in napredka prepotrebno društvo, nij ostal „glas vpijočega v puščavi“, kajti danes morem prijetno vest javiti, da se je tako društvo t. j. bralno društvo pod imenom „Sloga“ tudi res ustanovilo in šteje uže blizu 40 udov.

Stalno izvoljeni odbor, obstoječ iz naslednjih gg.: J. Tomažič, predsednik, A. Žvanut, podpredsednik, F. Vrtovec, blagajnik, J. Koren, tajnik, Fr. Kalčič, A. Uršič in J. Premrl, odborniki, nam je porok, da bode društvo tudi lahko uspešno delovalo.

Temelj društvene knjižnice je uže položen, podarila sta jej gg. Tomažič in Vrtovec 109 knjig, ter s tem lep izgled rodoljubne požrtvovalnosti dala drugim — v izpodbujo. Še nekaj takih dobrotnikov nam Bog daj, pa bode naša knjižnica preskrbljena.

Začetek društvenega življenja naznanil nam je včera ob 6. uri pok. možnarjev, naš g. predsednik govoril je primeren govor in društveni pevci, na katere smemo biti ponosni, zapeli so nam več lepih pesnic. Navdušenje je veliko. Bog daj srečo! Živel „Sloga“!

Iz Trsta 3. avg. [Izv. dopis.] (Zmes.) Prav smešno bi bilo, če bi ne bilo uže zlobno, da kdo natolcuje posamno osebo, da je zakrivila smrt rojanske čitalnice. Kako se to

je z ženo govoriti, hotel jej povedati, da je bil na plesu, da se vrača baš bolj nego kdaj prepričan o goljufnosti veselja, ki se tam išče, da je tisočkrat srečnejši na strani svoje žene, kakor je Magdalena, ki ima v sebi vse radosti tega sveta. Ker žene svoje ne najde v postelji, pokliče komorna in ta mu pove brez ovinkov, da je šla gospa Breughelova za njim na ples.

Ta novica ga je prišla kakor strela zadene z jasnega. Nekoliko minut je begal po sobi, potem je pak naglo bežal — za Magdaleno. Polastila se ga je strašna ljubosumnost. Vstopivši v dvorano, nij mogel prikriti svojega nemira. Z očmi je skoro prodiral vse skupine žensk; begal je po vseh salonih; ljubosumnost ga je tako zmedla, da nij videl, niti slišal. Čudo, da nij pri vsakem koraku kakej plesalki potegnil krinko raz obraz. Končno, po dolgem iskanji zagleda italiski kostim, katerega je imela žena njegova večkrat na sebi. Neusmiljeno! pomisli si. Tu pleše se

ognjenostjo in strastjo take žene, ki ne ljubi ni moža svojega, ni Boga.

V tem trenutji jo prime mlad gospod, ki je plesal z njo, za roko, ter jej jo tajno poljubi. Ona se na to sicer nij razjarila, da, nasprotno je Breughel zapazil, da se smeje pod masko. Plesala je dalje, z večjo ljubeznjivostjo in urnostjo, nego prej, da, dozdevalo se je, da jej ta iznenadeni poljubek podelil še večji vabljenost.

Mej tem se spusti Breughel na njeno stran, zgrabi bodalec, ki ga je imel za pasom, in ga jej bliskovito zabode v njena nedra. Bolestno zaječi, da se je krik njen razlegal po celem dvorani. Veselost je v tem trenutku izginila, godba utihne, plesalci so stali kar omračeni, potem se pa vsi vsujejo okolo žrtve ljubosumnosti. —

Ta je pala pol mrtva v naročje svojega plesalca. Breughel od strahu priklenjen in z upalim obličjem pogleda srpo na bodalec in na ranjeno. Vsi peklenski demoni so se podili v

njegovej glavi in gotovo bi si bil porinil bodalec v prsa, ko bi ne bili sneli krinko žrtvi raz obraza. — „Veliki Bog!“ — zakričal je, videč, da to nij bila njegova žena.

Zapazil je okolo sebe krog mladih gospodov, ki so sneli maske in ga jezno povpraševali po vzroku nesmiselnega zločina. Slikar sam je tudi snel masko. „Breughel de Velours!“ — odmevalo je od vseh strani. — „Da, Breughel do Velours“, rekel je in vrgel od sebe krvavi bodalec. „Ste li znoreli?“ vpraša ga nekov prijatelj. — „Da, zblaznel sem, hočete li.“ — Spustil se je po dvorani v obupnosti. Naglo se je razširila vest, da rana nij nevarna; bodalo namreč je smuknilo le po atlasu. — „Kaj pa vam je storila gospa Van Artweltova?“ — „Kaj ne umejete, da sem jo imel za svojo ženo?“

Vrže se k nogam gospé Artweltove; hoče govoriti, toda beseda mu obtiči na ustnih. Sploh pa, kaj jej je imel reči? Čuvši, da je zdravnik prišel, odnesli so ranjeno gospo. Breughela so vzdignili prijatelji. Hotel je umreti.

sklada? Pred tedni so ljudje iz istega tabora potikali dopisniku „Slovenskega Naroda“, da je kriv propada vseh slovenskih čitalnic v tržaški okolici. V svojej strasti in slepoti se zaganjajo zdaj v to, zdaj v ono osebo, zlasti kadar nič stvarnega némajo oporekati nasprotniku. Kje so oni časi, ko je pokojni „Primorac“ v nekejštevilkij prijavil celo verigo slovenskih čitalnic okolo Trsta?! Bila je veriga iz tiskarskega črnila, ki nij imela nobene dejanske vrednosti. Osnove čitalnic se mi še dandanes zde primerne kupu slame, ki jo ponoči zažgeš; tema se ti nagloma razsvetli, a svetloba se ravno tako hitro izgubi. Kmetске čitalnice se morajo osnovati na drugej podlagi, če hočejo obstati. Bralna družba na Opčinah se mi zdi osnovana po primernih pravilih; najbrže so previdni rodoljubi openski tako imenovali svojo društvo, ker so se bali imena čitalnica.

Zadnjo številko tukajšnjega slovenskega lista je policija ugrabila zaradi nekega nedolžnega dopisa iz Zaloga o nemškem schulvereinu, kako za ministerstva Taaffejevega pride policija do tega, da podpira nemški schulverein, ki povsodi kljubuje rečenemu ministerstvu ter seje le razpor mej avstrijskimi narodi? Tega vam še nijsem poročal, da se je tudi v Trstu ustanovil nemški schulverein za celo Primorsko. Sešli so se bili v ta namen tukajšnji Nemci, po imenih soditi skoro sami renegatje ter se posvetovali, kako bi začeli svojo blaženo delovanje na Primorskem. Nazadnje je ón finančni nadsvetovalec Cz. nasvetoval, naj bi društvo obrnilo svojo pozornost najprej na Goriško, zlasti v severno Posočje, češ tam je nemščina v največjej nevarnosti! Primorsko in Nemci! Le škoda, da še ne morem navesti, koliko Nemcev — po treh mestih sem ter tje raztresenih — so našli pri zadnjem številjenju ljudstva. Ta primorski nemški schulverein misli za predsednika izvoliti „unsern gesinnungstüchtigen abgeordneten“, katerega so pred tedni celo nekateri Slovenci jemali pod svoje krilo. Zvergljarji, da jih po notranjski imenujem, so pa ustanovili zweigverein v istrskem Pulji. Ondi je Nemčija še v večjej nevarnosti!

Krepka „Naša Sloga“ je v listu od 1. avgusta (št. 15) prav primerno podučila hrvatske prebivalce v Istri, da naj se za politične namene nikar ne vsedajo na limanice agentom g. namestnika Depretisa. „Naša Sloga“ res ne prestando dela, kako bi prebudila hrvatsko Istro k narodnemu življenju, jo ubranila po-

italijančevanja ter jo ohranila materinščini. Slava jej!

Moj zadnji dopis o delavskem podpornem društvu se zopet pristransko tolmači — v onih krogih, kateri se čutijo zadeti.

Res pasji dnevi! Neznosna je vročina po dnevi — pa tudi po noči, tako da človek še spati ne more. Nij čuda, da če se zdaj pa zdaj stegne kar na ulicah kakov nepoboljšljiv šnop-sar. Nij čuda, če si šivilja v obupnosti išče hladila v morji, hladila za gorečo ljubezen, ker jo je ljubimec zapustil. Prav nič se pa ne čudim Tržačanom, ki se v svojej radovednosti pri najhujšej vročini gnetejo v cirkus preslavenega dunajsko-berolinskega Renza. Prišel je ta imenitnik iz Milana, kjer si je poleg razstave s svojimi konji in konjarji pridobil dokaj denarjev. Veliki plakati na ulčnih oglih naznanjajo, da ima mož s seboj 150 konj in neizmerno število raznega osobja. Ker so ga Milanci zelo častili, treba je to storiti tudi Tržačanom. Mož bode gotovo kaj zadovoljen, če bodo vse predstave toliko obiskovane kot prve. Res, za drage denarje nij bilo dobiti nobenega prostorčka.

Iz Lokavea pri Ajdovščini 31. julija. [Izv. dop.] (Tristoletnica slovanske maše.) V god sv. Cirila in Metoda t. j. 5. julija t. l. pogovorivši se, prišli so skupaj nekateri rodoljubi iz Kamenj, Stomaža, Lokavea in Ajdovščine, na prijateljski pogovor v ajdovsko „Edinost“, da s tem pokažejo osobno veselje o vseslovanskem dnevu, ter tako počaste narodna blagovestnika sv. Cirila in Metoda.

Mirni pogovori v tej častitljivej družbi pri kozarci zlate kapljice, sukali so se o sv. Cirilu in Metodu, o narodnem dnevnem svetkovanji, o papeži Leonu XIII. in njegovej naklonjenosti do Slovanov, o potovanji slovanskega ljudstva v Rim itd.; a poslednjič pride na vrsto razgovor o staroslovansčini oziroma slovanskem liturgičnem jeziku. Kar poprime odličan rodoljub in svečenik slovesno besedo rekoč: Gospoda! ker ravno zdaj govorimo o staroslovansčini, zdi se mi ugodna prilika, Vas zaradi tega prijazno opozoriti na imenitno zgodovinsko dogodbo.

Leta 1883 preteklo bode tri sto let, od kar se je pela slovanska služba božja v Kamnjah v črniškej dekaniji. Temu dokaz imamo shranjene glagolitske dokumente v podobi pisma, v katerem piše znani goriški rodoljub v „Glasniku“ št. 67. l. 1864, tako:

„Č. g. črniški dekan so mi 17. decembra 1863. naslednji glagolitski napis, izrezan iz

starega missale svoje cerkve poslali, katerega ad literam tako berem:

1583 Misica Ijuna na 15. pride k nam v Kamnane (sic) g. škof Vidamski in nas vižita ta isti dan na svetoga Vida tako hoti da mu Mašu hrvacki pojem pred vsemi doktori in pred vsim pukom v cerkvi S. Mihela v Kamnah. —

Ja pre Frančeško Vlentič dal-matin od Raba“.

Častitljiva družba je bila o tem nepričakovanem zgodovinskem izvestji prav veselo iznenadjena.

Oziraje se na preimenitno zgodovinsko važnost, isto tako tudi na pomenljive razmere in okolnosti denasnjega časa, zaključili so zbrani prijatelji in prosvetljeni domoljubi jednoglasno: Naj se slovenski časopisi naprosijo, da se omenjena zgodovinska dogodba mej slovenskim narodom znova razglasi, ter uže zdaj na to misli, kako bi se imenovana tristoletnica dostojno praznovala v Kamnjah l. 1883.

(Op. ured. J. V. = Gospod dopisnik je želel, da smo ponatisnili to poročilo iz „Soče“.)

Pomagajte v Boga ime!

Dné 1. t. m. ob 10. uri dopoldne nastal je tukaj v hiši Antona Kastelca po nemarnosti strašen požar, kateri je v jednej uri **38 hišnih števil in vsa druga poslopja** popolnem upepelil. Škode je do **80.000 goldinarjev!** Stok in jok nepopisen! Žalostno je to tembolj, ker jih je le malo zavarovanih. Do zdaj je bila revščina tukajšnjega ljudstva velika, zdaj je nepopisna! Bog se usmili! Slavno uredništvo je s temi vrsticami uljudno naprošeno, da blagovoli pri usmiljenih srcih prositi za siromake, ter milodare ali slavnemu c. k. okrajnemu glavarstvu v Postojni ali direktno tukajšnjemu častitemu župnijskemu uradu, ali pa podpisanemu občinskemu predstojništvu pošiljati. Tudi usmiljena srca družih kronovin so prošena, da pomorejo siromakom, najpotrebnejšim pod solncem. Vse se bo hvaležno sprejelo; tudi najmanjše darilce. Obleka je ljudem vsa zgorela, ko jih doma nij bilo, ker po gorah kosé in tudi v gozd hodijo. Tuđi šole je nekaj pogorelo, le pogumnosti nekaterih Zagorcev in Bačanov se je zahvaliti, da nij zgorela vsa, lansko leto z velikimi troški dodečana šola.

Pomagaj tem nesrečnežem, kdor more! Slavna uredništva vseh časopisov so toplo pro-

— „Kje je moja žena?“ vpraša strašnim glasom. — „Nij dolgo, kar je bila tu“, bil je odgovor. — „Hvala Bogu!“ vsklikne; — če bodem še jedenkrat bodel, vedel bom, v koga in kam bodem“.

Pri teh besedah se je izvil svojim prijateljem iz rok ter bežal domov, nadejaje se, da najde tam svojo ženo. Ali Magdalena se nij vrnila domov. Slikar je to noč prebdel v obupnosti. „Gorjé!“ vzdihl je in vil z rokama, — „ko bi jo bil našel pri svojem povratku, bila bi oba mrtva; ušel bi bil na ta način smešnosti ter bi bil zapustil svoje ime brez madeža! Kaj mi je zdaj storiti? Umreti? Prepozno je! Svet bi ne odpustil ljubosumnemu napadu, ki traje tako dolgo. Živeti! mojemu življenju je konec. Živeti sam, živeti brez ljubezni!“ —

Nevedoma je zašel v delavnico, kakor bi hotel svoj ból zaupati mojsterskim slikam svojim.

Zjutraj je prišel k njemu brat njegove žene, da mu sporoči, kajti Magdalena ne pre-

korači več prag njegove hiše in da ga bode tožila za njej namenjeno rano z bodalom. Breughel niti besedice nij odgovoril; nasmijal se je grenko in bolešno vzdihnil. Ta vest mu je precej koristila; kajti pravdniška tožba, katero je žena njegova namerjala, mu je popolnem prepodila iz glave vsako misel na samomor. Napoti se v stanovanje gospé Van Artweltove. Srečal jo je prej uže mnogokrat v svojem življenji. Bila je mlada udova, ki je bila nekoliko podobna Magdaleni Alstovtovej. Mogoče, da je bila manj brdka in krasna, zato je bila pa nežnejša in ljubeznivejša. Njen mož, star prokurator, osivel v prahu listin, je imel to izvrstno misel, da je umrl v drugem letu po poroki, ter jej je zapustil velikansko bogatstvo. Da si je bila bolj melanholičnega značaja, vendar je živela veselo v udovstvu. Prebivala je jedno izmej najkrasnejših hiš anverskih, nasproti Oscanta. Ako me ne pusti pred se, mislil si je Breughel, bode vsaj vedela, da

sem bil tu. V veliko njegovo iznenadenje mu je sporočila gospa, naj pride v njeno sobo. Vstopil je torej nekoliko se ve da raztresen in v negotovosti, kakovo vlogo bode igral. Gospa Artweltova je počivala na postelji z žametovim baldahinom. Pod temi temnimi zagrinjali se je tem ostreje odlikovala njena bledost. Spređaj sta sedeli dve mladi ženi. Mlad mož s pomečkanim klobukom v roci, na katerem je bilo pripeto veliko pero, opiral se je v rog laškega kamina. Breughel de Velours se je globoko priklonil: „Gospa, prišel sem vam izrazit svoje obžalovanje; res ne vem, kako mi ta korak more biti odpuščen. Ko bi ga mogel oprati z vso svojo krvjo“ — „Ne zatevam vaše smrti, gospod Breughel, na noben način; ali svetujejo mi, naj vas tožim, da se dokaže pred sodnijo, komu je bila rana z bodalcem namenjena; kajti hudobni ljudje bi si lahko iz tega izmislili kak roman mej menoj in vami“.

(Konec prih.)

šena še jedenkrat, da blagovolijo milodare pobirati, ravno tako slavne čitalnice in vsa druga društva. Kdor pomaga precej, dvakrat pomaga!

Knežak na Pivki, dné 1. avgusta 1881.

Anton Požar,
župan v Knežaku,
pošta Zagorje na Pivki.

Uredništvo „Slov. Naroda“ rado prejema milosrdna darila v novcih in bode njihov prejem potrjevalo v listu.

Domače stvari.

— (Sokolov izlet v Logatec.) Sokolovci zbirajo se v nedeljo popoldne ob 1/2 1. uri v polnej društveni opravi v čitalnici, od tu odrinejo točno ob 1. uri na kolodvor ter se odpeljejo ob 1/2 2. uri s posebnim vlakom po južnej železnici v Logatec in od tod ob 11. uri zvečer zopet nazaj. Vozni listi po znižanej ceni dobivajo se od četrta 4. t. m. naprej vsak dan pri društvenem blagajniku g. J. Gebi, urarji v slonovih ulicah, ali pa pri čitalničnem kustosu Šešarku. Natančnejši program svečanosti razvidi se iz plakatov prilepljenih po mestu na vogalih. Sokolov odbor to naznanja družabnikom pristavlja: „Dolžnost naša je, da sledimo prijaznemu vabilu notranjskih rodoljubov in se svečanosti kolikor mogoče v mnogobrojnem številu udeležimo.“

— (Zopet velik požar.) Poročila o silnih požarih se letos grozovito množé. V

Knežaku na Notranjskem je 1. dan t. m. pogorelo 38 števil z vsemi gospodarskimi poslopji. Škoda baje znaša 80.000 gold. in — zavarovanih je le malo! Za Boga svetega, ljudje, pazite na ogenj! Gospod deželni predsednik Winkler se je sam odpeljal na pogorišče.

— (Strašno maščevanje neuslišane ljubezni.) Iz Gorice nam poroča naš g. dopisnik: V bližnjem Mirnem se je zaljubil neki čevljar v 22letno kmetsko dekle, a ta ga nij marala, nego odločno mu odpovedala svojo roko. Fant pa se je zarotil, da, če ga ne vzame, ubije njo in samega sebe. Šel je včeraj zjutraj vračajočo se trdovratno ljubico, ki je hodila delat v Ritterjeve tovarne, čakal na poljsko pot, jo zgrabil kot divja zver in z nožem jo toliko časa obadal, da je dušo izdihnila. Potem se je pa še samega sebe razmesaril tako, da je i on jedno uro potem umrl.

Razne vesti.

* (Zopet nova zvezda repatica.) Pred kratkim poročalo se je iz Amerike, da so ugledali tam zopet drugo zvezdo repatico. Zdaj pa se poroča iz Berna, da jo uže vidijo toda še ne s prostim očesom. Videla se bode najbolje meseca septembra, ko doseže največjo svetlobo. Ta zvezda se bode baje dalje časa videla, kakor pa ona.

* (V kuhinji utonil) je zadnji teden na Dunaji otrok neke perici. Neskrbna mati imela je za pranje v kuhinji posodo polno vode. Šla je brezkrbno od doma in pustila

dete samo doma v kuhinji. Otrok je gotovo igral se nekaj časa okolo posode, ugledal v njej odsev svoje podobe, nagnil se čez kraj in pal v posodo in utonil. Tako ga je z glavo v vodi našla pri vrnitvi mati. Mater so poklicali na račun pred sodnijo. Matere, pazite na otroke!

* (Železnica skozi libiško puščavo.) Francoski inženirji so dobili ukaz, naj zmerijo železnico, ki bi zvezala najvažniši afrikanški mesti, Algér in Kairo. Železnica bi se začela pri velikej luki Bizerta in držala skozi Tunis, Suzo, Gabes in Tripolis.

Tujci.

3. avgusta:

Pri **Stonu**: Leyrer, Choth, Čenet, Paradeiser z Dunaja. — Milave iz Gradca. — Plamek iz Idrije.

Pri **Maltéi**: Carmerini iz Trsta. — Schleyer iz Gradca. — Ascher, Schulhoff, Czibulka, Freytag, Bauer z Dunaja. — Wack iz Pole. — Logar iz Trbovelj. — Karlič iz Gleichenberga. — Del Cott iz Logateca. — Hever iz Kaniže.

Dunajska borza 4. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	78 gld.	15	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	78	85	"
Zlata renta . . .	93	35	"
1860 drž. posojilo . . .	132	25	"
Akcije narodne banke . . .	837	—	"
Kreditne akcije . . .	370	—	"
London . . .	117	40	"
Srebro . . .	—	—	"
Napol. . .	9	31 1/2	"
C. kr. cekini . . .	5	50	"
Državne marke . . .	57	30	"

2000 gld.

leško na leto zaslužijo **gostilničarji** in **kupčevalci**. Brošurica fabrikacij velja 3 gld.; dobi se po poštmem podvzetji: **F. Schlosser, Trst.** (419—11)

V Ljubljani, kongresni trg št. 7

prodajale se bodo od danes dalje naslednje reči, na katerih **dobroto** in **nizko ceno** posebno opozorujemo. — Za **reelno**st jamči **dobro ime** naše dolgoletne firme:

KASTNER & OEHLER z DUNAJA.

Velika zaloga trakov, špic in svilenega blaga.

Velika izbirká španskih špic in španskih špičnih robcev. — Bogata zaloga vezenih trakov, vlog in začetih vezenin.

Cene za meter v avstr. velj.

Te se vidijo na blagu in so cené določene.

Platneno blago in blago za hišno opravo.

1/8 Riesen-platno . . .	—15
4/8 Römerstadtsko platno . . .	—20
4/8 Zwittavsko „ . . .	—20
6/8 Domstädtersko „ . . .	—20
3/4 Rumburška tkanina v 54 vateln. k. . .	—28
6/8 Posteljno platno brez šivi . . .	—83
4/8 Atlas-gradel, modni trakovi . . .	—28
4/8 Damast-gradel, najlepši dessines . . .	—36
6/8 Gradei za matrace, trojna vrsta . . .	—36
6/8 Rips za hišno opravo, priljubljeni vzorec . . .	—95
4/8 9/8 6/4 4/4 chiffons od 15 kr. više . . .	—31
Cic za hišno opravo, izvrstni vzorec . . .	—15
Brisače, neobeljene . . .	—23
„ obeljene, gorsko platno . . .	—21
Nanking 4/4 širok . . .	—28
Julet bolji kot nanking 4/4 širok . . .	—45
„ 6/4 „ . . .	—8
Servijete, dessert . . .	—15
„ mizna oprava . . .	—20
Rutice s pisanim robom . . .	—17
Oxford za srajce, obleko . . .	—23
Kalmuk . . .	—48
Prti h kavi damastni vzorec . . .	—40
Turške rutice . . .	—15
Rutice za prah . . .	—36
Jute tkanina za zagrinjala in hišno opravo . . .	4.75
Jute zagrinjala, obrobjena z draperijo . . .	3.20
Mizni prti, od surovega platna za 60 osob s štirikrat vpognenimi naturimi franžami . . .	2.63
Garnitura h kavi, modni damast s servijeti . . .	—38
Pravi francoski Crepes mille fleurs Nouveautés . . .	—60
8/4 Posteljno bombažno platno . . .	—37
Platna za obleko, izvrstna pralna, marin-modra . . .	—20
Platnene rutice, Irlandske . . .	—25
„ nim obrobkom „ s krasnim, prav modnim obrobkom . . .	—5
Rutice za otroke . . .	—26
Platna za obleko, surov Belfast . . .	—27
Belgijska platna, doublirana . . .	—27

Rutice h kupicam, bordirane . . .	—20
Gradel za hišno opravo, pisan Dessines . . .	—36
Zamet za hišno opravo v vseh bojah, najtežji izber . . .	1.85
Telephon za otroke . . .	—21
Francoski zephir za obleko . . .	—21
Satins za obleko, najnovejši Dessins . . .	—31
Primerjene Creton-obleke . . .	1.70
Bela špicna zagrinjala, velika zaloga od 25 kr. više . . .	
Velika izber mizne oprave posteljnega platna in 54 vatelnih Rumburg-platen . . .	

Žensko perilo.

Corsette, bogato vezljane . . .	—95
Ženske srajce, bogato olepšane gld. 85, 1.10, 1.40 . . .	—95
Ženske hlače . . .	—88
Suknjice z Volants od surovega platna, krasno olepšane . . .	—88

Modno blago.

Diagonal pomladna сезона . . .	—23
Barege, gladek in barvan . . .	—15
Trinitno blago . . .	—28
Cvrno modno blago . . .	—28
Beige, čisto volnen, gladak in faconiran . . .	—32
Orleans, črn in barvan . . .	—23
Toulée, mehak in voljan . . .	—36
Rocate, novi, različni vzorci . . .	—46
Mozambik, čisto ovčjevolneno blago . . .	—28
Pralno modno blago, čisto platneno . . .	—36
Cachemir, indijsk, vse barve . . .	—83
Imperial-Rayée . . .	—36
Moires, izvrstne vrste . . .	—43
Rizzi-žamet za modne vsitke . . .	—90
Mille fleur, letno blago, zadnja moda . . .	—38

Tepihi in sukneno blago.

Tepih s krasnim obrobkom . . .	—26
„ Cocos s traki . . .	—36
„ Jaquard . . .	—41
„ Manilla, Seagat . . .	—52
„ Rollandski . . .	—60

Tepih Bambus, Hollandski . . .	—90
Brnsko suknjo za moške obleke in žensko toiletto . . .	1.25
Cvrno blago, sprejano . . .	1.25

Raznosti.

Gobelin posteljne odeje z ozkimi progami . . .	2.95
Posteljne odeje, prešite, „Rouge“ in „Cachemir“ . . .	2.75
Piquet-odeje z franžami od gld. 2.95 više . . .	
Milanske svilene pliš-odeje a gld. 3.25 in 5.95 . . .	
Organtini za podvleko od 68 kr. više . . .	
Bele ženske rokavice . . .	—10
Potni plaidi za gospode in gospe . . .	4.50
Flanela za tla na parketih . . .	—36
Shirting, barvena zaloga . . .	—18
Barchend za podvleko in obleko . . .	—17
Dvojni barchend . . .	—23
Vretenski cvir . . .	—2
Dežniki z jeklenino . . .	—88
„ Cloth s prožilnikom . . .	1.30
„ „ prima kvaliteta . . .	1.50
„ svileni s tonking-palico in zvonce . . .	3.—
Senčniki, za gospode . . .	1.30
Solnčniki „ platnени z obrobkom . . .	1.50
Solnčniki, neizmerno velika izber. Če se jih vzame več, se dá odbitok . . .	
Srajce za gospode, Oxford . . .	—58
„ „ z gile-prsi . . .	—95
„ „ vezljanimi prsi . . .	1.30
Creton-solnčniki . . .	—90
„ „ s špicami . . .	1.10

Svileno blago in žamet.

Težek angleški patent-žamet . . .	—70
Barvan modni-Rayée-žamet . . .	—90
Faille Double envers Satin, Faille Cachemir v kosih in ostankih . . .	
Faille de Lyon, surah in atlas v najnovejših v najnovejših barvah . . .	
Primerjene svilene Foulard-obleke . . .	9.50
Ombre-trakovi. — Svilene-špične-rutice od 60 kr. više . . .	

Razen gori omenjenega blaga so še druge reči na prodaj, ki se po zaradi pomanjkanja prostora nijso posebno naznanila.

Prodajalnica je:

V Ljubljani, kongresni trg št. 7.

(445—1)